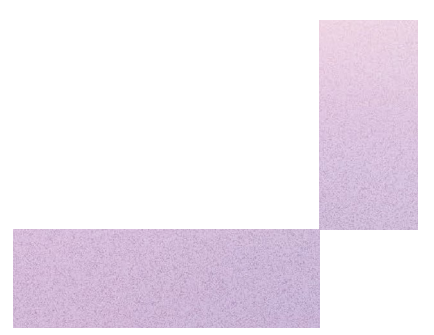

Q3
2026

Tekoälykatsaus

Q3 2026

Johdanto

Joko yritykset saavat konkreettista arvoa tekoälyn hyödyntämisestä? Vuoden 2026 kolmannen neljänneksen tutkimukset antavat tekoälyn arvosta kolme eri vastausta. McKinseyn elokuun kyselyssä 37 prosenttia vastaajista kertoo tekoälyn vaikuttaneen ainakin jonkin verran organisaationsa liiketulokseen (EBIT), ja luku on lähes sama kuin vuotta aiemmin. BCG:n syyskuun tutkimuksen mukaan lähes puolet yrityksistä saa tekoälystä arvoa. KPMG:n kyselyssä lähes kuusi kymmenestä johtajasta raportoi mitattavaa liiketoimintahyötyä.

Luvut eivät ole keskenään ristiriidassa, vaikka ne siltä näyttävät. Ne mittaavat eri asioita, eli tekoälyn arvo riippuu siitä, mitä mitataan. Samaan aikaan tekoälyratkaisuiden käytön kustannukset ovat nousseet talousjohdon keskusteluihin. Accenturen syyskuun selvityksen mukaan alle viidesosa yritysten tokenmenoista, eli tekoälymallien käytöstä veloitettavista

maksuista, voidaan yhdistää määritettyyn taloudelliseen tulokseen.

Työhön kohdistuvat vaikutukset ovat toistaiseksi vähemmän dramaattisia kuin mediassa näkyvistä otsikoista voisi päätellä. Tanskan keskuspankin aineistossa tekoälyn käyttöön ottaneiden yritysten työllisyyskasvu on muita hitaampaa, mutta kokonaistyöllisyys ei ole muuttunut merkittävästi. Etlan koko Suomen työmarkkinoita koskevassa aineistossa generatiivisen tekoälyn käyttöönoton ei ole havaittu vielä vaikuttaneen palkkoihin tai työllisyyteen. Samalla yksittäiset yritykset muuttavat toimintaansa. Esimerkiksi F-Secure ilmoitti 1. lokakuuta aloittavansa muutosneuvottelut ja perustelee muutosta muun muassa tekoälyn muuttamilla markkinoilla ja työtavoilla.

Yksi aiempien katsausten ohje vaatii tarkennuksen. Q1- ja Q2-katsauksissamme korostettiin elokuun 2026 määräaikaa korkean riskin järjestelmille. EU:n tekoälyasetusta muuttava AI Omnibus tuli voimaan 27. heinäkuuta 2026, ja korkean riskin järjestelmien velvoitteet siirtyivät joulukuuhun 2027 ja elokuuhun 2028. Osa velvoitteista on kuitenkin jo voimassa. Komission mukaan valvonta ja uudet läpinäkyvyysvaatimukset alkoivat 2. elokuuta 2026.

Jan Holmberg

Principal AI Consultant

jan.holmberg@loihde.com

Q3

2026

Tekoälykatsaus aiheet:

- Arvoa syntyy, mutta sen määrä riippuu siitä, mitä mitataan » 5
- Halvempi token ei tee tekoälystä halvempaa » 8
- Agenttien hallinta paranee, mutta valmius ja omistajuus jäävät jälkeen » 11
- Muutos näkyy rekrytoinnissa ja uudelleenjärjestelyissä, ei vielä koko työllisyydessä » 14
- Työntekijöillä tekoälyn käyttö yleistyy nopeasti, mutta luottamus ja oppimismahdollisuudet jäävät jälkeen » 17
- EU:n tekoälyasetuksen aikataulu siirtyi, mutta velvoitteet ovat voimassa » 20

1.

Arvoa syntyy, mutta sen määrä riippuu siitä, mitä mitataan

Tekoälyn tuottavuudesta puhutaan usein joko–tai-kysymyksenä: joko tekoäly maksaa itsensä takaisin tai ei maksa. Tämän neljänneksen tutkimukset eivät tue kumpaakaan yksinkertaistusta.

McKinseyn tutkimukseen (1 719 vastaajaa 97 maasta, julkaistu 25.8.2026) vastanneista 89 prosenttia käyttää tekoälyä säännöllisesti vähintään yhdessä toiminnossa, ja 80 prosenttia kertoo sen parantaneen omaa tuottavuuttaan. Silti vain 37 prosenttia katsoo tekoälyn vaikuttaneen organisaation liiketulokseen ainakin jonkin verran. Noin kuusi prosenttia on niin sanottuja huippusuorittajia, jotka saavat tekoälystä vähintään viisi prosenttia liiketuloksestaan ja kuvaavat vaikutusta merkittäväksi. Molemmat luvut ovat pysyneet lähes ennallaan vuodessa.

BCG:n Applied AI Index (yli 1 300 johtajaa, 30.9.2026) antaa toisenlaisen kuvan. Sen mukaan 7,5 prosenttia yrityksistä on tulevaisuuteen rakennettuja ja 41 prosenttia skaalaavia, eli yhteensä lähes puolet. Ero McKinseyn lukuun on osittain määritelmällinen. BCG:n skaalaavat yritykset saavat tekoälystä jonkin verran arvoa, mutta niillä on mahdollisuus enempään. Tulevaisuuteen rakennettujen yritysten liikevaihdon kasvu on 2,4-kertaista otoksen heikomman puoliskon yrityksiin verrattuna. KPMG:n kyselyssä (24.9.2026)

lähes kuusi kymmenestä johtajasta raportoi mitattavaa liiketoimintahyötyä, mutta vahvempaa taloudellista suorituskyyä raportoi 37 prosenttia.

Luvut eivät siis ole ristiriidassa. McKinsey kysyy vaikutusta liikeluokseen, BCG vertaa yrityksiä toisiinsa ja KPMG kysyy johtajan arviota mitattavasta hyödystä. Kaikki kolme ovat kyselytutkimuksia, ja niiden julkaisijat myyvät tekoälyn käyttöönnoton neuvontaa. Tulokset kannattaa lukea sen tiedon valossa.

Mittaaminen on asian ydin. BCG:n mukaan 95 prosenttia tulevaisuuteen rakennetuista yrityksistä seuraa tekoälyn vaikutusta selkeillä mittareilla tai suoraan tuloslaskelmasta. OP Pohjolan

Yrityspulssin

(100 vähintään 200 miljoonan euron liikevaihdon suomalaisyritystä, haastattelut 15.5.–4.6.2026, julkaistu 1.10.2026)

mukaan vain 15 prosenttia vastaajista pystyy mittaamaan tekoälyn vaiku-

tuksia liiketoiminnan tuloksiin luotettavasti. Eurostatin mukaan 38 prosenttia vähintään kymmenen henkilön suomalaisyrityksistä käytti tekoälyteknologioita vuonna 2025, mikä on EU:n toiseksi korkein osuus. Käyttö on siis laajaa, mutta vaikutuksen toteaminen on harvinaisempaa. Yhteys ei kuitenkaan todista syy-seuraussuhdetta. Arvoa voi syntyä, koska sitä seurataan, tai

**Arvoa voi
syntyä, koska
sitä seurataan,
tai arvoa
seurataan,
koska sitä on
syntynyt.**

arvoa seurataan, koska sitä on syntynyt. Aineisto ei ratkaise, kumpi pitää paikkansa.

Johdon kannalta ratkaiseva kysymys ei siis ole, onko tekoälyllä arvoa, vaan mitä arvolla tarkoitetaan omassa organisaatiossa ja millä mittarilla se todetaan, ennen kuin lukuja verrataan muiden tuloksiin.

Kysymyksiä johdolle

- Mitä arvo tarkoittaa organisaatiossa: tuottavuutta, kustannussäästöä, liikevaihtoa vai riskin pienenemistä?
- Voidaanko merkittävimpien tekoälyhankkeiden vaikutus seurata liike-tuloksessa, vai perustuuko se käyttäjien arvioihin?
- Kenellä on vastuu mittarista ja sen seurannasta?

2.

Halvempi token

ei tee tekoälystä halvempaa

Yleinen oletus on, että tekoäly halpenee kuten monet muut teknologiat. Mallien käyttö hinnat laskevat, joten kustannuksetkin laskevat. Oletus on osittain totta. Yksikköhinta voi laskea, mutta lopullinen lasku muodostuu hinnasta ja käyttömäärästä, ja jälkimmäinen kasvaa nopeammin.

Accenturen syyskuun selvityksessä (750 johtajaa 17 maasta sekä 15 Fortune 500 -yritysten teknologia- ja talousjohtajan haastattelua) kyselyyn vastanneet yritykset käyttivät viime vuonna tokeneihin noin 2,5 miljardia dollaria. Token-menot ovat kolmanneksi suurin tekoälyn kustannuserä infrastruktuurin sekä ohjelmistokehityksen ja ylläpidon jälkeen. Vastaajat odottavat token-käytön kasvavan seuraavan kahden vuoden aikana 78 prosenttia. Vaikka hintojen odotetaan laskevan noin viidenneksen, kokonaismenojen arvioidaan lähestyvän 3,6 miljardia dollaria, jos käyttöä ei optimoida. Syy on se, että halvempi token laajentaa käyttöä: yhdeksän kymmenestä johtajasta kertoo laajentavansa käyttötapauksia hinnan laskiessa, ja vain yksi kahdestakymmenestä säästäisi hinnanlaskun tuoman edun.

Ongelma ei ole yksin kustannuksen suuruus vaan sen ennustettavuus ja perusteltavuus. Accenturen mukaan alle viidesosa token-menoista voidaan yhdistää määritettyyn taloudelliseen tulokseen, vaikka neljä viidestä johtajasta pitää tekoälyn tuloksia mitattavina. Vain noin kolmasosa yrityksistä osaa laskea kustannuksen liiketoimintatulosta kohti edes suurimmassa käyttötapauksessaan. Haastatteluissa kuvataan eurooppalaista pankkia, jonka token-menot nousivat lähes nolasta viiteen miljoonaan euroon vuodessa, ja yksittäistä työkuormaa, joka kulutti 200 000 euroa viikossa.

Kustannusten seuranta on alkanut vakiintua. KPMG:n syyskuun kyselyn mukaan kolme neljästä organisaatiosta sisällyttää kustannusarvion tekoälyhankkeiden hyväksyntään, ja noin kahdella viidestä

on käyttö- tai token-budjetti. McKinseyn kyselyssä noin joka viides vastaaja kertoo tekoälyn käyttö-kustannusten rajoittaneen käyttöä. BCG:n mukaan tekoälymenot ovat kaksinkertaistuneet vuodessa noin kolmeen prosenttiin liikevaihdosta, ja suurin osa niistä on organisaation IT-budjetin ulkopuolella. Tivin pääkirjoituksessa 2.10.2026 todetaan, että kun työntekijöitä kannustetaan runsaaseen tekoälyn käyttöön, token-kulutus ja kustannukset on voitava ennakoida.

AI-työkalujen kustannukset eivät ole pelkästään teknologiaosaston asia. Talousjohdon kannalta

**AI-työkalujen
kustannukset
eivät ole
pelkästään
teknologia-
osaston asia.**

kysymys ei siis ole, onko yksittäinen token halpa, vaan voidaanko kokonaismenoa ennustaa ja kytkeä tulokseen ennen kuin käyttöä laajennetaan.

Kysymyksiä johdolle

- Kuka seuraa token-kulutusta työkuormittain, ja kuinka usein?
- Sisältyykö kustannusarvio kaikkien merkittävien tekoälyhankkeiden hyväksyntään?
- Missä budjetissa tekoälykustannus on, jos suurin osa siitä on IT-osaston ulkopuolella?

3.

Agenttien hallinta paranee, mutta valmius ja omistajuus jäävät jälkeen

Agenttien hallinnasta puhutaan usein joko ongelmana, joka ratkeaa myöhemmin, tai jarruna, joka hidastaa hyötyjä. Q2/2026-tekoälykatsauksessa todettiin, että agenttistrategia ilman hallintamallia luo uuden ongelman vanhan tilalle. Syyskuun tutkimukset tarkentavat kuvaa. Hallinta kehittyy, mutta epätasaisesti, ja rinnalle on noussut kysymys omistajuudesta.

Tekoälyagentilla tarkoitetaan tässä järjestelmää, joka toteuttaa tehtävän useassa vaiheessa itsenäisesti. McKinseyn kyselyn mukaan agentteja skaalaa kaksi viidestä yli miljardin dollarin liikevaihdon organisaatiosta, mutta pienemmissä organisaatioissa vain noin joka viides. Lähes kolmasosa vastaajista kertoo jättäneensä ohjelmiston tai ominaisuuden ostamatta, koska sen voi rakentaa itse koodaus-agenttien avulla.

Hallinnan suhteen tulokset kulkevat kahteen suuntaan. KPMG:n mukaan lähes puolet johtajista on määritellyt korkean riskin käyttötapaukset, joissa agentit eivät saa tehdä päätöksiä itsenäisesti, ja luottamus hallinnan riittävyyteen on noussut selvästi edellisestä

neljänneksestä. Samalla valvonnan rakentaminen agentteihin itseensä on harvinaistunut, koska moni luottaa olemassa oleviin suojauksiin. BCG:n mukaan 42 prosenttia yrityksistä odottaa antavansa agenteille todellista päätösvaltaa vuoteen 2030 mennessä, mutta vain viidellä prosentilla on nyt käytössä kaikki keskeiset kontrollit. Vertailu asettaa nykytilan ja vuoden 2030 odotuksen rinnakkain, joten se kertoo suunnasta eikä tämänhetkisestä puutteesta.

Omistajuuden kysymys
nousee Gartnerin
29.9.2026 julkaisemasta
ennusteesta. Sen mukaan
70 prosenttia yrityksistä
luopuu vuoteen 2028
mennessä toimittajan
omilla insinööreillä
rakennetusta agentti-

ratkaisusta, koska kustannukset nousevat eikä asiakas pysty ylläpitämään ja kehittämään ratkaisua eteenpäin omin voimin. Gartner kuvaa ilmiön rakenteelliseksi.

Yhteistyö epäonnistuu usein sopimus- ja vastuurakenteiden vuoksi ennen kuin tekniikka epäonnistuu. Suositukset koskevat muun muassa vastuiden jakoa, immateriaalioikeuksia, osaamisen siirtoa ja poistumissuunnitelmaa jo sopimuksen alussa. Ennuste koskee nimenomaan toimittajavetoista rakentamista, ei agentti-teknologiaa yleensä.

Sama kysymys on esillä Suomessa. Valtiovarainministeriön kansliapäällikkö kuvasi kesäkuussa julkisen sektorin yhteistä tekoälyalustaa, jonka tavoitteena on

**Yhteistyö
epäonnistuu
usein sopimus- ja
vastuurakenteiden
vuoksi ennen kuin
tekniikka
epäonnistuu.**

välttää riippuvuus yhdestä teknologiayhtiöstä. Johdon kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat siis se, kuka omistaa ratkaisun, sen jatkokehityksen ja poistumisen, ja mitä päätöksiä agentilta ei sallita.

Kysymyksiä johdolle

- Mitkä päätökset agentti saa tehdä itsenäisesti ja mitkä ei, ja kuka on tämän rajan hyväksynyt?
- Kuka omistaa agenttiratkaisun ja sen jatkokehityksen, jos toimittaja on rakentanut sen?
- Mikä on poistumissuunnitelma, ja mitä se maksaa?

4.

Muutos näkyy rekrytoinnissa ja uudelleenjärjestelyissä, ei vielä koko työllisyydessä

Tekoälyn työllisyysvaikutuksista keskustellaan usein kahtena vaihtoehtona: joko tekoäly vie työpaikat tai ei vaikuta niihin. Tämän neljänneksen aineisto osoittaa, että vaikutus on olemassa mutta kohdistuu muualle kuin otsikot antavat ymmärtää.

Tässä katsauksessa uudelleenjärjestelyllä tarkoitetaan organisaation roolien ja rakenteen muuttamista, johon voi sisältyä irtisanomisia. Massairtisanomisella tarkoitetaan laajaa, koko taloutta tai toimialaa koskevaa työpaikkojen vähenemistä.

Tanskan keskuspankin syyskuun analyysin mukaan tekoälyn käyttöön ottaneiden yritysten työllisyyskasvu on hitaampaa kuin vastaavilla muilla yrityksillä, mutta koko maan työllisyydessä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ylen uutisoiman mukaan tekoälyä hyödyntävät yritykset palkkaavat 8–11 prosenttia vähemmän, ja vaikutus kohdistuu erityisesti nuoriin ja korkeasti koulutettuihin. Keskuspankki korostaa epävarmuutta tulevasta kehityksestä. Suomessa Etla toteaa syyskuun analyysissään, että koko työmarkkinoita koskevan kuukausiaineiston perusteella generatiivisen tekoälyn käyttöönoton ei ole havaittu vielä vaikuttaneen palkkoihin tai työllisyyteen. Etlan mukaan Suomen suurin tekoälyn liittyvä riski ei ole joukkotyöttömyys vaan hidas käyttöönotto.

Yksittäisen yrityksen tasolla muutos on jo konkreettinen. F-Secure ilmoitti 1.10.2026 aloittavansa muutos-neuvottelut, jotka voivat johtaa enimmillään 145 tehtävän vähenemiseen maailmanlaajuisesti, enintään 58 tehtävän vähenemiseen Suomessa. Yhtiö arvioi vuosittaisten kustannussäästöjen olevan noin 13 miljoonaa euroa, ja osa säästöistä sijoitetaan kasvuun, myös uusiin tehtäviin. Tiedotteessa tekoäly mainitaan markkinoita ja työtapoja muuttavana tekijänä, mutta irtisanomisten ei sanota johtuvan siitä, että tekoäly suoraan korvaisi tietyt tehtävät. Yhtiö on lisäksi kertonut erillisessä tiedotteessa, että yksi sen tärkeimmistä kumppaneista ei aio jatkaa sopimusta maaliskuun 2027 jälkeen. Yhden yrityksen tapauksesta ei voi vetää yleisiä johtopäätöksiä.

Julkisella sektorilla suunnitelma on pitkäjänteisempi. Valtiovarainministeriön kansliapäällikkö Juha Majanen kertoi Helsingin Sanomille kesäkuun lopussa, että koko julkinen sektori on tarkoitus muuttaa tekoälypohjaiseksi vuoteen 2031 mennessä. Ministeriön laskelmien mukaan tuottavuus kasvaa vähintään viidenneksen, ja suurin osa vähennyksistä toteutetaan jättämällä eläköityvien tilalle palkkaamatta. Majanen toteaa kuitenkin, että myös työpaikkoja menetetään, eikä hän osaa nimetä selviä uusia tehtäviä, joita muutos synnyttäisi.

Näkemykset eivät ole suoraan vertailtavissa. Etna arvioi työn kokonaismäärän todennäköisemmin kasvavan, kun taas Majanen ei näe selviä uusia tehtäviä. Ne koskevat eri sektoreita ja aikajänteitä, ja molemmat ovat arvioita tulevasta, eivät mittauksia. Mitattua on se, mitä Tanskan ja Suomen aineistot osoittavat tähän mennessä.

Yhdysvalloissa Challenger, Gray & Christmasin mukaan tekoäly oli syyskuussa viidenneksi yleisin ilmoitettu syy irtisanomisille. McKinseyn kyselyssä odotukset työvoiman vähenemisestä ovat edelleen voimakkaampia kuin toteutuneet vähennykset: viime vuoden kyselyssä vähenemistä odottavien osuus oli noin kaksinkertainen niiden osuuteen verrattuna, jotka nyt raportoivat toteutuneita vähennyksiä.

Tulokset ovat varhaisia ja peräisin eri aineistoista. Johdon kannalta oleellista on havaita, missä muutos näkyy omassa organisaatiossa ensin: rekrytoinneissa, täyttämättä jätetyissä tehtävissä vai roolien sisällössä.

Kysymyksiä johdolle

- Mitkä tehtävät jätetään jatkossa täyttämättä tekoälyn takia, ja onko päätös dokumentoitu?
- Miten rekrytointisuunnitelmat ja tekoälyn käyttöönotto kytketään toisiinsa?
- Miten muutoksesta viestitään työntekijöille ennen kuin se näkyy. Päätöksinä?

5.

Työntekijöillä käyttö yleistyy nopeasti, luottamus ja oppimis-mahdollisuudet jäävät jälkeen

Tekoälyn käyttöönottoa tarkastellaan tavallisesti organisaation näkökulmasta. Työntekijän näkökulmasta kysymykset ovat toisenlaisia. Kenellä on pääsy työkaluihin ja oppimiseen, ja luottaako hän tapaan, jolla työnantaja niitä käyttää? Oletus, että käytön yleistyminen kasvattaa osaamista ja hyötyä tasaisesti, ei kestä tarkastelua.

PwC:n Global Workforce Hopes and Fears -tutkimuksessa (lähes 50 000 työntekijää, 29.9.2026) noin kaksi kolmasosaa käyttää tekoälyä, ja päivittäinen käyttö on kasvanut yli puolella. Samalla PwC kuvaa kahtia jakautuvaa työyhteisöä, jossa pieni joukko tekoälyyn tottuneita, kysyttyjä työntekijöitä etenee nopeasti, kun taas ydinjoukolla, yli puolella työntekijöistä, on vähemmän pääsyä tekoälyyn, oppimiseen ja etenemismahdollisuuksiin. Luottamus johtoon on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä vuodessa. PwC:n johtopäätös on, että käyttöönotto yksin ei tuota tulosta, vaan roolit, työnkulut ja kannustimet on suunniteltava uudelleen.

Suomen osalta tuoreinta työntekijänäkökulmaa edustavat kaksi lähdettä, jotka ovat tosin keväältä. Tilastokeskuksen toukokuussa julkaiseman helmikuun 2026 kyselyn mukaan runsas neljännes suomalaisista kuluttajista käyttää tekoälyä työtehtäviinsä,

ja korkeakoulutetuista lähes puolet, kun muissa koulutusryhmissä osuus jää alle viidenneksen. Neljä viidestä arvioi tekoälyn nopeuttavan työntekoa, ja noin joka viides pelkää sen vievän oman työpaikkansa. Työterveyslaitoksen huhtikuun tutkimuksessa finanssialan asiantuntijoista noin yhdeksän kymmenestä käyttää generatiivista tekoälyä työnsä tukena, mutta niiden osuus, jotka katsovat tekoälyn lisäävän tiedon luotettavuutta, laski 37 prosentista 13 prosenttiin.

Työterveyslaitos pitää tätä kypsymisen merkinä. Käyttökokemuksen myötä opitaan, missä tarvitaan varmistamista. Sama ero, joka näkyi tekoälyn tuottaman arvon

pohdinnan kohdalla, toistuu työntekijän tasolla: yksilön kokema hyöty on yleisempi kuin organisaation tasolla todettu vaikutus.

Aiemmin todettu rekrytoinnin hidastuminen kohdistuu nuoriin ja korkeasti koulutettuihin, eli ryhmiin, jotka Tilastokeskuksen mukaan käyttävät tekoälyä työssään eniten. Aineistot eivät kuitenkaan kerro, liittyvätkö ilmiöt toisiinsa.

**Rekrytoinnin
hidastuminen
kohdistuu nuoriin
ja korkeasti
koulutettuihin**

Varauksia on useita. Suomalaiset lähteet ovat vuoden alkupuoliskolta, Tilastokeskuksen aineisto on kuluttajakysely eikä työntekijäpaneeli, ja Työterveyslaitoksen tulokset koskevat vain finanssialaa. PwC:n tutkimus on globaali.

Johdon kannalta luottamus on johtamisen tulos, ei viestintäkampanja. Se edellyttää tietoa siitä, kenellä on pääsy tekoälyyn ja oppimiseen, ja kuka jää ulkopuolelle.

Kysymyksiä johdolle

- Kenellä organisaatiossa on pääsy tekoälyyn ja aikaa oppia sen käyttöä, ja kuka jää ulkopuolelle?
- Miten luottamusta tekoälyn käyttöön ja johtoon mitataan?
- Mitkä roolit muuttuvat sisällöltään, ja miten niiden haltijat pääsevät osallistumaan muutokseen?

6.

EU:n tekoälyasetuksen aikataulu siirtyi, velvoitteet ovat voimassa

EU:n AI Omnibusta on kuvattu usein tekoälyasetuksen lykkäyksenä. Kuvaus on osittain totta, koska korkean riskin järjestelmien velvoitteet siirtyivät. Se ei kuitenkaan tarkoita, ettei velvoitteita ole lainkaan.

AI Omnibus tuli voimaan 27.7.2026. Komission mukaan Liitteen III korkean riskin järjestelmiä koskevat säännöt alkavat 2.12.2027 ja tuotteisiin upotettuja järjestelmiä koskevat säännöt 2.8.2028. Muutos laajentaa pk-yrityksille tarkoitettuja kevennyksiä myös pieniin keskikokoisiin yrityksiin (small mid-cap), laajentaa testiympäristöjen käyttöä, yksinkertaistaa tekoälyosaamista koskevaa velvoitetta ja kieltää tekoälyjärjestelmät, jotka tuottavat suostumuksetonta seksuaalista sisältöä. Samalla tekoälyviraston (AI Office) valvontavaltuudet laajenivat tietyissä yleiskäyttöisiin malleihin perustuvissa järjestelmissä.

Samaan aikaan osa velvoitteista tuli voimaan. Komission 31.7.2026 julkaiseman tiedotteen mukaan tekoälyvirasto ja kansalliset viranomaiset alkoivat valvoa tekoälyasetusta 2.8.2026. Samana päivänä alkoivat soveltua uudet läpinäkyvyysvaatimukset. Nyt chatbotien on kerrottava käyttäjälle olevansa tekoälyä, syvävääreennökset on merkittävä, ja teko-

älyn tuottamassa tai muokkaamassa sisällössä on oltava koneluettava merkintä. Käytännössä velvoitteet koskevat esimerkiksi asiakaspalvelun chatbotteja ja tekoälyllä tuotettua markkinointisisältöä. Euroopan parlamentin 11.6.2026 tiedotteen mukaan ennen 2.8.2026 markkinoille saatettujen järjestelmien sisältömerkintävelvoite alkaa vasta 2.12.2026. Komission tiedotteen mukaan yli 180 organisaatiota oli allekirjoittanut läpinäkyvyyttä koskevan menettelysäännösten.

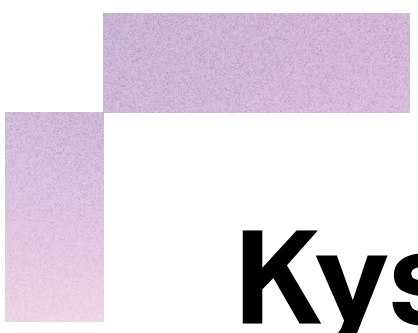
Suomessa kansallinen valvonta on käynnissä. Laki eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta (1377/2025) tuli voimaan 1.1.2026 ja säätä markkina-
valvontaviranomaisista ja seuraamuksista. Testiympäristöjä koskeva

**Järjestelmien
tunnistaminen ja
dokumentointi on
edelleen tarpeen,
vain aikataulu on
toinen.**

kansallinen sääntely on yhä valmisteilla. Verkossa on levinnyt väite ensimmäisistä, 47 miljoonan euron sakoista, jotka koskisivat muun muassa rekrytointi- ja luottoluokitusjärjestelmiä. Komission tiedotteissa sellaisista ei mainita, ja korkean riskin järjestelmiä koskevat velvoitteet alkavat vasta joulukuussa 2027.

Aiemmissa katsauksissa kehoitettiin aloittamaan korkean riskin järjestelmien valmistelu ennen elokuun 2026 määräaikaa. Määräaika siirtyi, mutta valmistelun perusta ei ole kadonnut. Järjestelmien tunnistaminen ja dokumentointi on edelleen tarpeen, vain aikataulu on toinen. Johdon kannalta on tärkeä tietää, mitkä

velvoitteet koskevat omaa organisaatiota jo nyt ja mitkä myöhemmin.

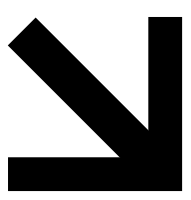

Kysymyksiä johdolle

- Käytetäänkö organisaatiossa chatbotteja tai tekoälyn tuottamaa sisältöä, joita läpinäkyvyysvaatimukset koskevat jo nyt?
- Onko korkean riskin järjestelmät (esim. rekrytointi, luotonanto) tunnistettu ja valmistelu aikataulutettu joulukuuhun 2027?
- Kuka vastaa asetuksen seurannasta, kun säännökset muuttuvat?

Q3

2026

Yhteenveto:

- **Mittari ratkaisee, mitä nähdään.** Tekoälyn arvosta saadaan eri vastaus sen mukaan, mitä kysytään ja kuka vastaa. Suomalaisista suur-yrityksistä vain pieni osa pystyy mittaamaan vaikutuksen luotettavasti. Kustannusten kasvu ja tekoälyn käyttö kasvaa nopeammin kuin kyky yhdistää menot tuloksiin.
- **Muutos näkyy tarkasti rajatuissa paikoissa.** Työllisyydessä vaikutus näkyy toistaiseksi yritysten rekrytoinneissa ja uudelleenjärjestelyissä, ei koko työllisyydessä. Työntekijöillä käyttö yleistyy nopeammin kuin luottamus ja oppimismahdollisuudet. Agentti-teknologiassa hallinta paranee, mutta omistajuus ja valmius jäävät jälkeen.
- **Sääntely on muuttanut aikatauluaan, ei kadonnut.** Korkean riskin velvoitteet siirtyivät joulukuuhun 2027 ja elokuuhun 2028, mutta valvonta ja läpinäkyvyysvaatimukset ovat jo voimassa.
- **Yhteenvetona tälle katsaukselle** toimii kysymys: "Millä mittarilla organisaatiossa voidaan todeta, että tekoäly toimii, ja kuka sen toteaa?"

Lähteet:

McKinsey (25.8.2026):

The state of AI in 2026: On the road to ROI.

<https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai>

BCG (30.9.2026): The Formula for Agentic AI Value – Applied AI Index 2026.

<https://www.bcg.com/publications/2026/the-formula-for-agentic-ai-value>

KPMG (24.9.2026): Quarterly AI Pulse Survey Q3 2026.

<https://kpmg.com/us/en/media/news/q3-ai-pulse-2026.html>

OP Pohjola (1.10.2026): Vain joka viides yritys hakee tekoälystä ensisijaisesti kasvua – varovaisuus ohjaa investointeja.

<https://news.cision.com/fi/op-pohjola/r/vain-joka-vii-des-yritys-hakee-tekoalysta-ensisijaisesti-kasvua---varovaisuus-ohjaa-investointeja,c4402708>

Accenture (10.9.2026): The CIO's guide to AI tokenomics.

<https://www.accenture.com/en/insights/ai-data/cios-guide-ai-tokenomics>

Tivi (2.10.2026): Tekoälystä voi tulla yrityksille kallis ansa (pääkirjoitus).

<https://www.tivi.fi/uutiset/a/825c0fe3-784c-4acc-b571-7bb2212fb4ac>

Gartner (29.9.2026): Gartner Predicts 70% of Enterprises Will Abandon Agentic AI Built by Vendor Forward-Deployed Engineering by 2028.

<https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2026-09-29-gartner-predicts-70-percent-of-enterprises-will-abandon-agentic-ai-built-by-vendor-forward-deployed-engineering-by-2028>

Danmarks Nationalbank (16.9.2026): Artificial intelligence and the labour market: The transition has begun.

<https://www.nationalbanken.dk/en/news-and-knowledge/publications-and-speeches/analysis/2026/artificial-intelligence-and-the-labour-market-the-transition-has-begun>

Yle (syyskuu 2026): Tanskan keskuspankki: Tekoäly vähentää työpaikkoja kahdelta työntekijäryhmältä.

<https://yle.fi/a/74-20246509>

Etila (23.9.2026): The AI Transformation is More Likely to Increase Rather Than Reduce Human Work, Brief 187.

<https://www.etla.fi/en/publications/briefs/tekoalymuros-pikemminkin-lisaa-kuin-vahentaa-ihmistyota/>

F-Secure (1.10.2026): Inside information: F-Secure plans to renew its operating model to drive profitable growth and increased agility through AI-native ways of working.

<https://www.mfn.se/ind/a/fsecure/inside-information-f-secure-plans-to-renew-its-operating-model-to-drive-profitable-growth-and-increased-agility-through-ai-native-ways-of-working-e39e549e>

Helsingin Sanomat (26.6.2026): Valtiovarainministeriön kansliapäällikkö Juha Majasen haastattelu.

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000012081842.html>

Challenger, Gray & Christmas (lokakuu 2026): Job Cuts Fall in September; Hiring Plans Up 3% Over 2025 on Weak Early Seasonal Hiring.

<https://www.challengergray.com/blog/job-cuts-fall-in-september-hiring-plans-up-3-over-2025-on-weak-early-seasonal-hiring/>

PwC (29.9.2026): Global Workforce Hopes and Fears Survey 2026.

<https://www.pwc.com/workforcehopesandfears>

Tilastokeskus (20.5.2026): Valtaosa työssä käyvistä hyödyntää tekoälyä –neljä viidestä arvioi töiden nopeutuvan.

<https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2026/Valta-osa-tyoessae-kaeyvistae-hyoedyntaeae-tekoaelyae-neljae-viidestae-arvioi-toeiden-nopeutuvan>

Työterveyslaitos (8.4.2026): Tekoäly nyt! Generatiivinen tekoäly muuttaa työn luonnetta finanssialalla.

<https://www.ttl.fi/ajankohtaista/uutinen/tekoaly-nyt-generatiivinen-tekoaly-muuttaa-tyon-luonnetta-finanssialalla>

Euroopan komissio (27.7.2026): AI Omnibus enters into force.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/ai-omnibus-enters-force>

Euroopan komissio (31.7.2026): Commission starts enforcing AI Act rules and new transparency requirements on 2 August.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-starts-enforcing-ai-act-rules-and-new-transparency-requirements-2-august>

Euroopan parlamentti (11.6.2026): AI Act: EP approves simplification measures and “nudifier” app ban.

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20260611IPR45207/ai-act-ep-approves-simplification-measures-and-nudifier-app-ban>

**Finlex: Laki eräiden tekoälyjärjestelmien valvon-
nasta 1377/2025.**

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskoelma/2025/1377>

Tutustu aiempiin katsauksiin